

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

01 august 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Vladimir Timofti

Judecători - Anatolie Țurcan, Nadejda Toma, Elena Cobzac, Victor Boico,

judecând fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Harti Vladislav, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Cuculescu Ion xxxx, născut la xx xx xxxx, originar și domiciliat xxxx xxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 03.03.2017 – 20.09.2018;

Instanța de apel: 05.10.2018 – 29.11.2018;

Instanța de recurs: 29.01.2019 – 01.08.2019.

Asupra recursului declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Șoldănești din 20 septembrie 2018, Cuculescu Ion a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.191 alin.(2) lit. d) Cod penal la amendă în mărime de 600 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 4 ani.

S-a dispus încasarea de la Cuculescu Ion în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare prejudiciul material cauzat prin infracțiune în mărime de 3 630 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Cuculescu Ion în urma confirmării legalității alegerilor locale generale din 28 iunie 2015, exercită funcția de primar al or. Șoldănești.

Prin dispoziția nr.295 "a" din 14.10.2015 a fost creată Comisia pentru Situații Excepționale a primăriei Șoldănești. Prin dispoziția nr.295 "a" din 17.06.2016 s-a modificat Dispoziția nr.295 "a" "Cu privire la crearea Comisiei pentru Situații Excepționale", în anexă nr.2 la punctul "membrii comisiei", cu introducerea membrilor supleanți: Zaițev Svetlana - viceprimar, Sofroni Valentin - director ÎM "Regie Apă

Șoldănești”, Bucuru Pavel - consilier local, Paerele Leonid - consilier.

La ședința Comisiei pentru Situații Excepționale a Primăriei or. Șoldănești prezidată de Cuculescu Ion, în legătură cu calamitățile care au avut loc în or. Șoldănești în noaptea de 18 spre 19 iunie 2016, s-a hotărât de-a înainta solicitarea către Comisia pentru Situații Excepționale a raionului Șoldănești, în vederea eliberării a 1 522 foi de ardezie, 5 040 m.p. de ruberoid, 2 600 m.p. de peliculă și 42,7 m.p. de peliculă. În baza facturilor cu seria PB nr.0182222 din 23.06.2016, seria WA nr.1659073 din 25.06.2016, seria WA nr.1659078 din 25.06.2016, seria WA nr.1659068 din 25.06.2016, seria WA nr.1659080 din 25.06.2016 și seria WA nr.1659087, Consiliul raional Șoldănești a eliberat Primăriei or. Șoldănești cu titlu gratuit pentru ajutorarea populației care au suferit în urma calamităților din noaptea de 18 spre 19 iunie 2016, ardezie în număr de 2 013 foi în valoare de 201 300 lei, și 23 metri cubi de cherestea în valoare de 80 500 lei, care au fost transmise în administrarea primarului or. Șoldănești Ion Cuculescu.

Astfel, Cuculescu Ion fiind obligat conform art.29 alin.(1) lit. g) a Legii nr.436 din 28.12.2006 ”Privind administrația publică locală” de a răspunde de administrarea bunurilor domeniului public și celui privat ale orașului, folosind intenționat situația sa de serviciu în interes material, i-a transmis lui Gonța Ion 60 foi de ardezie în valoare de 6 000 lei, în scopul de a le păstra, ca ulterior primul să le înstrăineze diferitor persoane, iar mijloacele financiare să i le transmită primului pentru a fi însușite.

În perioada care a urmat, Gonța Ion la indicația lui Cuculescu Ion a înstrăinat 42 foi de ardezie din cele 60 de bucăți pe care le-a primit la păstrare lui Pasarari Tudor Trofim și Paraschiv Oleg contra sumei de 3 630 lei, mijloace financiare care i le-a transmis lui Cuculescu Ion, pe care acesta le-a însușit.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Moloșag Natalia în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâre de încetare a procesului penal în temeiul art.391 alin.(1) pct.6) Codul de procedură penală.

În argumentarea apelului a invocat că, urmărirea penală pornită la 11 iulie 2016 cu nr. cauzei (2016550013) conform elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute în art. 327 alin.(2) lit. b) Codul penal, pe faptul abuzului de serviciu în interes material și personal comis de către o persoană cu funcție de demnitate publică, în cadrul căreia Cuculescu Ion a fost reținut pe 13 iulie 2016, cu punerea sub învinuire la 15 iulie 2016, din partea OUP și acuzare au fost comise mai multe derogări grave de la principiile fundamentale ale unui proces penal.

Menționează că, împotriva lui Cuculescu Ion, contrar prevederilor Protocolului 7 art.4 CEDO, art.7 alin.(2) Codul penal și art.22 alin.(1) Codul de procedură penală, repetat, pe același fapt doar sub auspiciile infracțiunii de delapidare, a fost pornită o altă cauză penală nr. cauzei (2017978043) la 10.02.2017 și punerea sub învinuire la 10.02.2017.

Atât în cauza penală nr.2016550013, pornită la 11 iunie 2016, cât și cea cu nr.2017978043, pornită la 10 februarie 2017, cu toate că circumstanțele concrete sunt aceleași - legate între ele în timp și spațiu, au fost întocmite două Ordonanțe de pornire a urmărirea penală și două Ordonanțe de punere sub învinuire. În primul caz, inculpatul Cuculescu Ion se învinuiește că, a însușit foi de ardezie din Rezerva de stat pentru sinistrații

care au suferit în urma calamităților naturale din noaptea de 18 spre 19 iunie 2016, prin abuz de serviciu și interes material și personal, în al doilea caz, inculpatul Cuculescu Ion se învinuiește că, a delapidat foi de ardezie din Rezerva de stat pentru sinistrații care au suferit în urma calamităților naturale din noaptea de 18 spre 19 iunie 2016, prin folosirea situației de serviciu.

Partea apărării la finisarea urmăririi penale, pe prezenta cauză a sesizat încălcarea principiului *non bis in idem* din partea acuzatorului care a condus și gestionat cauza, cu solicitarea indicată în temeiul art.251 alin.(2), (3) Codul de procedură penală.

În ședință preliminară partea apărării a indicat același lucru, la începutul cercetării judecătorești, necăutând la încălcările de procedură penală care oferea suficiente temeiuri de drept de a solicita încetarea procesului penal în ședință preliminară, totuși a considerat că, instanța este cea care urmează să se expună dar doar după un proces echitabil cu oferirea tuturor posibilităților părților în procesul dat, de a se expune nu doar asupra încălcărilor de ordin procedural dar și asupra lipsei componentei de infracțiune în acțiunile inculpatului Cuculescu Ion precum și asupra probării vinovăției acestuia în comiterea infracțiunii care i se impută de către acuzare, administrând în acest sens probe pertinente, concludente și veridice.

Ordonanța de pornire a urmăririi penale din data de 10 februarie 2017, ordonanța de conexare din 10 februarie 2017 precum și ordonanța de punere sub învinuire din 10 februarie 2017, au fost emise cu încălcarea principiului *non bis in idem*, care consacră că, nimeni nu poate fi atras sau cercetat penal de două ori pentru aceeași faptă, și cu încălcarea competenței după materie.

Toate probele care au fost invocate de partea acuzării au fost acumulate în afara urmăririi penale pe cauza penală de învinuire a lui Cuculescu Ion nr.2017978043, în comiterea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(2) lit. b) Cod penal, probele fiind administrate și dobândite cu mult mai devreme decât pornirea urmăririi penale din 10 februarie 2017. Conform materialelor din dosarul penal de învinuire a lui Ion Cuculescu, se demonstrează cu certitudine că învinuirea înaintată la 15 iulie 2016, nu a fost schimbată din art.327 alin.(2) lit. b) Codul penal, dar acuzarea a pornit la 10 februarie 2017 o nouă cauză penală sub altă componentă dar pe aceleași circumstanțe concrete de fapt, o nouă ordonanță de învinuire la 10 februarie 2017, și a conexas contrar prevederilor art.42 alin.3, art. 279¹ Codul de procedură penală.

Astfel, toate probele care au fost puse la baza învinuirii din 15 iulie 2016 în temeiul art.327 alin.(2) lit. b) Cod penal, la pachet le-a indicat drept probe pe învinuirea nouă în baza art.191 alin.(2) Cod penal. Mai mult, cauza penală pornită la 10 februarie 2017 a fost transmisă în instanța de judecată sub nr. cauzei pornite la 11 iunie 2016.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2018, apelul declarat a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

- procesul penal privind învinuirea lui Cuculescu Ion în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(2) lit. d) Cod penal, a fost încetat din motiv că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

În rest, celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute fără modificări.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut următoarele circumstanțe de fapt relevante cauzei: atât cauza penală nr.2016550013, pornită la 11 iunie 2016, în care inculpatul Cuculescu Ion se învinuiește de faptul că a însușit foi de ardezie din rezerva de stat pentru sinistrații care au suferit în urma calamităților naturale din noaptea de 18 spre 19 iunie 2016, prin abuz de serviciu și interes material și personal, cât și cea cu nr.2017978043, pornită la 10 februarie 2017, în care Cuculescu Ion se învinuiește că a delapidat foi de ardezie din rezerva de stat pentru sinistrații care au suferit în urma calamităților naturale din noaptea de 18 spre 19 iunie 2016, prin folosirea situației de serviciu, în care - circumstanțele concrete sunt aceleași, legate în timp și spațiu, unde au fost întocmite două ordonanțe de pornire a urmăririi penale și emise două ordonanțe de învinuire. Conform materialelor din dosarul penal de învinuire a lui Ion Cuculescu, se demonstrează cu certitudine că, învinuirea înaintată la 15 iulie 2016, nu a fost schimbată din art.327 alin.(2) lit. b) Cod penal, dar acuzarea a pornit la 10 februarie 2017 o nouă cauză penală sub altă componentă, dar pe aceleași circumstanțe concrete de fapt, o nouă ordonanță de învinuire la 10 februarie 2017 și a conexas, contrar prevederilor art.42 alin.(3), art.279¹ Cod de procedură penală, toate probele care au fost puse la baza învinuirii din 15 iulie 2016 în temeiul art.327 alin.(2) lit. b) Cod penal, fiind indicate ca probe pe învinuirea nouă în baza art.191 alin.(2) Cod penal. Mai mult, cauza penală pornită la 10 februarie 2017 a fost transmisă în instanța de judecată sub nr. cauzei pornite la 11 iunie 2016.

Astfel, instanța de apel a mai reținut că, prin ordonanța OUP al SUP a DCC a SPIA al MAI din 11 iulie 2016, a fost începută urmărirea penală pe faptul abuzului de serviciu în interes material și personal comis de o persoană cu funcție de demnitate publică, adică în baza art.327 alin.(2) lit. b) Cod penal.

La 10 februarie 2017 a fost începută urmărirea penală pe faptul delapidării averii străine cu însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului cu folosirea situației de serviciu c/p 2017978043. Prin ordonanța procurorului în Procuratura Anticorupție V. Galeru din 10 februarie 2017, cauzele penale nr.2016550013 și nr.2017978043 au fost conexate într-o singură procedură cu atribuirea nr.2016550013.

La 13 iulie 2016, Cuculescu Ion a fost recunoscut în calitate de bănuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.327 alin.(2) lit. b) Cod penal. La 15 iulie 2016, i-a fost înaintată învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art.327 alin.(2) lit. b) Cod penal. La 10 februarie 2017 lui Cuculescu Ion i-a fost schimbată acuzarea învinuitului Cuculescu Ion în comiterea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(2) lit. d) Cod penal. Fiind audiat în calitate de învinuit Cuculescu Ion nu a dorit să facă declarații, s-a folosit de dreptul de-a tăcea. Respectiva cauza penală a parvenit în instanța de judecată cu rechizitoriul întocmit pe învinuirea lui Cuculescu Ion în comiterea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(2) lit. d) Cod penal.

Instanța de apel a constatat că, la caz, există două ordonanțe de punere sub învinuire care prevăd aceleași circumstanțe de fapt. Adică, inculpatului *prin două acte diferite, i se încredințează de două ori aceeași faptă* (însușirea acelorași foi de ardezie, în aceleași

circumstanțe și în același timp), dar cu două calificări (circumstanțe de drept) diferite.

Potrivit materialelor cauzei penale, la 10.02.2017 lui Cuculescu Ion i-a fost înaintată o nouă învinuire în baza aceluiași circumstanțe de fapt (aceeași faptă), necătând la faptul că, la 15.07.2016, i-a fost deja înaintată învinuirea pe aceeași faptă, diferență fiind doar în calificarea juridică a acțiunilor. *Ambele ordonanțe sunt în vigoare*. Aceste cauze au fost conexe. Astfel, toate probele care au fost puse la baza învinuirii din 15.07.2016 în conformitate cu art.327 alin.(2) lit. b) Cod penal au fost indicate în calitate de probe și la învinuirea în baza art.191 alin.(2) Cod penal.

Potrivit art.4 par.2 din Protocolul nr. 7 la Convenția Europeană, principiul *non bis in idem* nu permite tragerea la răspundere penală de două ori pentru aceeași faptă și în cazul în care această faptă este calificată de două ori diferit, iar infracțiunile nu constituie concurs ideal. La caz, instanța de apel a considerat că condamnarea inculpatului ar echivala, în cazul dat, cu încălcarea principiului *non bis in idem*. Astfel, instanța de apel a conchis de a înceta procesul penal în privința lui Cuculescu Ion.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror, care invocând prevederile art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu menținerea sentinței primei instanțe.

În argumentarea recursului sânt invocate argumentele că, prima instanță corect a constatat că pentru fapta comisă de Cuculescu Ion, urmărirea penală a fost începută la data de 11.07.2016 în baza art.327 alin.(2) lit. b) Cod penal, potrivit ordonanței OUP al SUP a DCC a SPIA al MAI; la 10.02.2017 a fost începută urmărirea penală pe faptul delapidării averii străine cu însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului cu folosirea situației de serviciu c/p 2017978043.

Prin ordonanța din 10.02.2017 cauzele penale nr.2016550013 și nr.2017978043 au fost conexe într-o singură procedură cu atribuirea nr.2016550013.

La 13.07.2016, Cuculescu Ion a fost recunoscut în calitate de bănuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.327 alin.(2) lit. b) Cod penal, la 15.07.2016 i-a fost înaintată învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art.327 alin.(2) lit. b) Cod penal. La 10.02.2017 lui Cuculescu Ion i-a fost schimbată acuzarea învinuitului Cuculescu Ion și schimbată comiterea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(2) lit. d) Cod penal.

Astfel, procesul penal în privința Cuculescu Ion în baza art.327 alin.(2) lit. b) Cod penal, nu a fost încetat, nu există o hotărâre neanulată de neîncetare a urmăririi penale pe aceleași acuzații, acestuia fiindu-i schimbată acuzarea, din care motiv, nu există circumstanțe prevăzute de lege care condiționează excluderea sau după caz exclud urmărirea penală.

Menționează că, circumstanțele stabilite și probele administrate în procesul penal, dovedesc cu certitudine comiterea de către Cuculescu Ion a faptelor încriminate, în baza art.191 alin.(2) lit. d) Cod penal.

7. Referință pe marginea recursului ordinar declarat, a depus avocatul Moloșag Natalia în numele inculpatului, exprimându-și dezacordul cu cererea de recurs înaintată și solicitând ca acesta să fie respins ca inadmisibil, cu menținerea deciziei atacate.

8. Judecând recursul ordinar, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit

concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, reieșind din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept, comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Potrivit art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Astfel, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri neîntemeiate, totodată, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal, au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează că, hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că, nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă un temei de casare.

Verificând legalitatea deciziei atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, invocat și de recurent, și-a găsit confirmarea în cauza dată, sub aspectul că *„hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ori motivarea soluției este expusă neclar”*, din următoarele considerente.

Astfel, Colegiul penal lărgit reține că, prin sentința instanței de fond inculpatul a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.191 alin.(2) lit. d) Cod penal. Ulterior, în urma admiterii apelului declarat de către avocatul inculpatului, instanța de apel a dispus încetarea procesului penal privind învinuirea lui Cuculescu Ion pe art.191 alin.(2) lit. d) Cod penal, din motiv că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit ține să menționeze că, principiul *non*

bis in idem de drept procesual-penal, pe lângă faptul că are o conotație constituțională (articolele 4, 21 și 25 din Constituție), are ca model norme relevante statuate în Pactul internațional al Organizației Națiunilor Unite cu privire la drepturile civile și politice, ratificat prin Hotărârea Parlamentului nr.217 din 28 iulie 1990 cu privire la aderarea R.S.S. Moldova la Declarația Universală a Drepturilor Omului și ratificarea pactelor internaționale ale drepturilor omului, care prevede în art.14 paragraful (7) că, nimeni nu poate fi urmărit sau pedepsit pentru comiterea unei infracțiuni, pentru care a fost deja achitat sau condamnat printr-o hotărâre definitivă în conformitate cu legea și cu procedura penală a fiecărei țări.

La fel, acest principiu de bază al justiției penale, derivă și din normele statuate în art.4 din Protocolul nr.7 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, ratificat prin Hotărârea Parlamentului nr.1298 din 24 iulie 1997 privind ratificarea Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și a unor protocoale adiționale la aceasta, care stabilește că nimeni nu poate fi urmărit sau pedepsit penal de către jurisdicțiile aceluiași stat pentru săvârșirea infracțiunii, pentru care a fost deja achitat sau condamnat printr-o hotărâre definitivă conform legii și procedurii penale ale acestui stat.

Principiul dat este prevăzut și de art.7 alin.(2) Cod penal, potrivit căruia „nimeni nu poate fi supus de două ori urmăririi penale și pedepsei penale pentru una și aceeași faptă”, și de art.22 alin.(1) Cod de procedură penală, care stipulează că „nimeni nu poate fi urmărit de organele de urmărire penală, judecat sau pedepsit de instanța judecătorească de mai multe ori pentru aceeași faptă”.

Mai mult, Colegiul penal lărgit ține să reitereze că, principiul dat se referă nu doar la dreptul persoanei de a nu fi judecat de două ori pentru aceeași faptă, dar și la dreptul acesteia de a nu fi urmărită de două ori pentru aceeași faptă, de organele de urmărire penală. În acest context, se atestă că, reieșind din jurisprudența CEDO (cauza Zolotuhin vs Rusia), Curtea a menționat că art.4 al Protocolului nr.7 trebuie să fie înțeles în sensul că interzice urmărirea penală sau judecarea unei persoane pentru două „infracțiuni” în măsura în care aceasta are la origine fapte identice sau fapte care sânt în mod substanțial aceleași.

De asemenea instanța de recurs remarcă faptul că, într-o astfel de situație, Curtea va proceda „la propriul ei examen asupra acelor fapte care constituie un ansamblu de circumstanțe concrete, care implică de fapt același inculpat, și care sânt indisolubil legale între ele în timp și în spațiu, a căror existență trebuie să fie demonstrată, în scopul de a se putea iniția urmărirea penală ori spre a se ajunge la o condamnare a autorului acestora”.

Astfel, Colegiul penal lărgit atestă că, pentru fapta comisă de către Cuculescu Ion, urmărirea penală în privința acestuia a fost începută la data de 11 iulie 2016 în baza art.327 alin.(2) lit. b) Cod penal, potrivit ordonanței OUP al SUP al DCC a SPIA al MAI N. Bruma, iar la 10 februarie 2017 a fost începută urmărirea penală pe faptul delapidării averii străine cu însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințați în administrarea vinovatului cu folosirea situației de serviciu c/p 2017978043. Prin ordonanța procurorului în Procuratura Anticorupție V. Galeru din 10 februarie 2017 cauzele penale nr.2016550013 și nr.2017978043 au fost conexate într-o singură procedură cu atribuirea nr.2016550013.

La 13 iulie 2016, Cuculescu Ion a fost recunoscut în calitate de bănuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.327 alin.(2) lit. b) Cod penal. La 15 iulie 2016 i-a fost înaintată învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art.327 alin.(2) lit. b) Cod penal. La 10 februarie 2017 lui Cuculescu Ion i-a fost schimbată acuzarea învinuitului Cuculescu Ion în comiterea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(2) lit. d) Cod penal, cauza penală fiind expedită în instanța de judecată pentru fapta prevăzută de art.191 alin.(2) lit. d) Cod penal.

Astfel, pornind de la noțiunea principiului *non bis in idem* descrisă supra, Colegiul penal lărgit statuează că, acest principiu este inaplicabil speței deduse judecării, dat fiind faptul că, procesul penal în privința lui Cuculescu Ion în baza art.327 alin.(2) lit. b) Cod penal nu a fost încetat, nu există o hotărâre neanulată de neîncepere a urmăririi penale pe aceleași acuzații, de fapt acestuia fiindu-i schimbată acuzarea, din care motiv, nu există circumstanțe prevăzute de lege care condiționează excluderea sau, după caz, ar impune excluderea urmăririi penale.

Mai mult ca atât, instanța de recurs reține că, în privința lui Cuculescu Ion nu există o hotărâre neanulată de neîncepere a urmăririi penale pe aceleași acuzații, iar principiul *non bis in idem* în cauza dată nu poate fi aplicat.

În acest context, Colegiul penal lărgit menționează că, instanța de apel urma să facă o analiză a probelor existente la materialele dosarului și să se expună asupra acestora în vederea probării vinovăției inculpatului.

Colegiul penal lărgit reiterează că, obligația instanței de a-și motiva hotărârea, face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil. Or, potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art.6 al Convenției, s-a conchis că, o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal, (Suominen v. Finlandei (2003) § 37(2003), Kuznetsov și alții v. Rusiei (2007) § 85).

Prin urmare, Colegiul penal lărgit conchide că, nemotivarea clară și concisă a soluției pronunțate de către instanța de apel, reprezintă prin sine neexaminarea fondului apelului de către instanța de apel, ce se consideră eroare de drept și este temei pentru recurs.

În consecință, instanța de apel a pronunțat o hotărâre nemotivată, contrară prevederilor art.6 al Convenției europene a drepturilor omului, or, jurisprudența CtEDO indică faptul că, „... rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult, o decizie motivată oferă părții posibilitatea de a o contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției. Dreptul de a fi auzit, prin urmare, include nu doar posibilitatea de a prezenta argumente instanței, dar de asemenea obligația corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse.” (cauza Fomin vs Moldova din 11 octombrie 2011, nr. 36755/06).

Astfel, Colegiul penal lărgit menționează că, eroarea comisă de către instanța de apel nu poate fi corectată în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității hotărârii, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor legale.

Reieșind din cele sus-menționate, Colegiul penal lărgit conchide că, erorile de drept

constatate supra se încadrează în cele prescrise de pct. 6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, deoarece instanța de apel, nu a respectat prevederile art.414 Cod de procedură penală, și ținând cont de faptul că, erorile comise de către instanța de apel nu pot fi reparate în instanța de recurs, decizia atacată urmează a fi casată, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art.436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să înlăture erorile constatate mai sus, ținând cont de motivele casării deciziei atacate și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art.417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Harti Vladislav, casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2018, în cauza penală privind-l pe *Cuculescu Ion xxxx*, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată integral la 29 august 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Nadejda Toma

Elena Cobzac

Victor Boico

O p i n i e s e p a r a t ă**a judecătorului Anatolie Țurcan**

Conform art.art.339 alin.(7), 340 alin.(3) Cod de procedură penală
în cauza penală privindu-l pe Cuculescu Ion.

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei (sediul Șoldănești) din 20.09.2018:

- Cuculescu Ion xxxx a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.191 alin.(2) lit. d) Cod penal la amendă în mărime de 600 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 4 ani;

- s-a dispus încasarea de la Cuculescu Ion în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare prejudiciul material cauzat prin infracțiune în mărime de 3 630 lei.

2. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2018, apelul declarat a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

- procesul penal privind învinuirea lui Cuculescu Ion în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(2) lit. d) Cod penal, a fost încetat din motiv că există circumstanțe care exclude tragerea la răspundere penală.

În rest, celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute fără modificări.

3. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 01 august 2019, a fost admis recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Harti Vladislav, casată decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2018, în cauza penală privindu-l **pe Cuculescu Ion**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

4. La soluționarea cauzei penale asupra recursului ordinar în cauză, expun opinia separată reieșind din următoarele considerente.

Consider că, instanța de apel suficient de argumentat și întemeiat a dispus încetarea procesului penal, deoarece potrivit art.7 alin.(2) Cod penal și art.22 alin.(1) Cod de procedură penală ...”nimeni nu poate fi suspendat de la executarea unei pedepse penale pentru aceeași faptă”. Aceste concluzii ale instanței de apel sânt expuse și în recursul ordinar declarat de procuror, care însă, în mod alogic susține că, de fapt, a avu loc doar **schimbarea acuzării**, fiind ignorate și lăsate fără răspuns argumentele despre - supunerea de două ori a persoanei unei duble urmăriri penale, pentru una și aceeași faptă. Ipotetic rezultă că, OUP și procuratura ar putea porni și alte dosare penale pe una și aceeași faptă (la caz – și pe art.art.186, 190, 196 Cod penal, etc.), or, pornirea urmăriri penale în mod repetat, pentru o singură faptă infracțională, evident echivalează cu încălcarea principiului *non bis in idem*. Faptul că, nu există o hotărâre neanulată de neîncepere a urmăriri

penale (*după cum indică recurentul la alineatul 3 pagina 6 din recurs*), nu exclude încălcarea principiului *non bis in idem*, atâta timp cât, în privința lui Cuculescu Ion rămân a fi pornite două cauze penale pentru o singură faptă, chiar și dacă aceste două cauze penale au fost conexate. Totodată, este necesar de ținut cont și de faptul că, în recurs lipsește orice critică în privința concluziilor expuse la pct.9 din decizia instanței de apel - că ordonanța de conexare a dosarelor contravine prevederilor art.art.42 alin(3) și 279¹ Cod de procedură penală.

La fel, urma să se țină cont că, procurorul în recurs solicită menținerea sentinței, însă, cu referire la art.435 alin.(1) pct. 2) lin. c) Cod de procedură penală, la examinarea recursului ordinar declarat de procuror, nu s-au semnalat erori judiciare care nu pot fi corectate de către instanța de recurs și astfel de erori nu sânt stabilite nici din oficiu.

Pentru aceste motive am considerat că, în speță, ar fi corectă doar soluția de respingere a recursului ordinar declarat, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2018.

Judecător

Anatolie Țurcan